

CAT

DESCOBREIX INCA

un viatge cultural
per l'evolució de la ciutat

**VISITES GUIADES
AL PATRIMONI D'INCA**

Ajuntament d'Inca

#5

Santa Magdalena

Ponents: Miquel Pieras Villalonga i Guillem Alexandre Reus i Planells, historiadors.

L'entorn natural i humà

El puig de Santa Magdalena està situat a uns 6 kilòmetres a l'est de la ciutat d'Inca, a la comarca del Raiguer, entre la serra de Tramuntana i el Pla, i entre la badia d'Alcúdia i Palma. El puig té una altura de 287 m i el puig de la Minyó, de 307 m. Dos torrents envolten el puig; al sud, el torrent de Cantabou i al nord, el torrent de Massanella. La vegetació del puig és la típica dels boscos mallorquins, i hi trobam alzines, pins, mates, càrritx i estepes, d'entre moltes altres espècies. Per descripcions de final del segle XIX i principi del XX sabem que llavors era un puig amb pocs arbres, en canvi ara el vesSant oest sí que té uns boscos molt poblats d'arbres.

El puig té una forma allargada amb direcció nord-sud. És la zona boscosa més gran del municipi d'Inca i des de l'any 1991 està catalogada com a ANEI amb una extensió de 537 ha., ja que també inclou les zones boscoses situades a l'entorn del puig (Son Seriol i Son Gual).

La zona que envolta l'ermita pertany a l'Església de Mallorca des de 1900, quan l'Ajuntament d'Inca li va cedir la propietat. La zona recreativa situada als peus de l'ermita correspon al Consell de Mallorca. La resta del puig pertany a les possessions que envolten la muntanya. Però l'Ajuntament va discutir la propietat del puig amb aquestes possessions fins a mitjan segle XIX, ja que la considerava part d'una comuna municipal. Moltes de les grans possessions d'Inca es troben al voltant del puig: Son Frare, Solat, Son Vivot, Binisetí, Son Sastre, Son Bosc, Son Catlar, Son Gual i Son Catiu. Després de la Guerra Civil es va construir un quarter militar a la part baixa de la muntanya. Actualment la zona de l'ermita és el centre de la festa del pancaritat que se celebra el Diumenge de l'Àngel i lloc d'esbarjo per als inquers.

El passat

Vora el cim del puig de la Minyó es conserven restes d'una murada talaiòtica, la qual cosa ens demostra l'antiguitat de la presència humana al puig. Al final del segle XIII s'inicià la construcció del santuari. Al segle XIV es continuà amb les obres, es construí un camí, i se sap que hi hagué ermitans. Al principi del segle XV hi vivien dones de vida religiosa. Entre 1491 i 1526 hi residí una comunitat de monges clarisses que hi construïren un monestir, però per problemes amb l'abastiment d'aigua passaren el convent a s'Esgleieta (Esporles) i finalment s'assentaren a Palma. A partir de 1530 hi establiren una comunitat les religioses de l'orde de les jerònimes. Però també abandonaren el puig el 1534 per anar a Inca. Uns anys després, segurament cap a 1540, les autoritats locals crearen una escola de gramàtica al puig. El primer mestre fou el prevere Bartomeu Far. Aquesta escola romangué oberta durant tres segles fins al 1779. Segons l'historiador Binimelis, en el segle XVI en aquesta escola es preparaven i hi estudiaven joves de tot Mallorca que assoliren alts càrrecs civils i eclesiàstics. La festivitat de Santa Magdalena del 22 de juliol era tan important per als inquers durant l'edat mitjana que el govern local demanà al bisbe l'any 1434 que aquest dia fos declarat festiu a Inca.

Des de final del segle XVIII i durant el segle XIX l'estat d'abandonament de l'ermita era considerable. Per evitar el deteriorament l'Ajuntament va iniciar unes obres de restauració l'any 1893 sota la direcció de Bartomeu Ferrà. L'any 1901 es va col·locar una creu monumental al puig de la Minyó. L'any 1946 es construïren noves cel·les i diferents instal·lacions a la cara nord de la capella. Fa uns 20 anys aquesta es va reformar de nou.

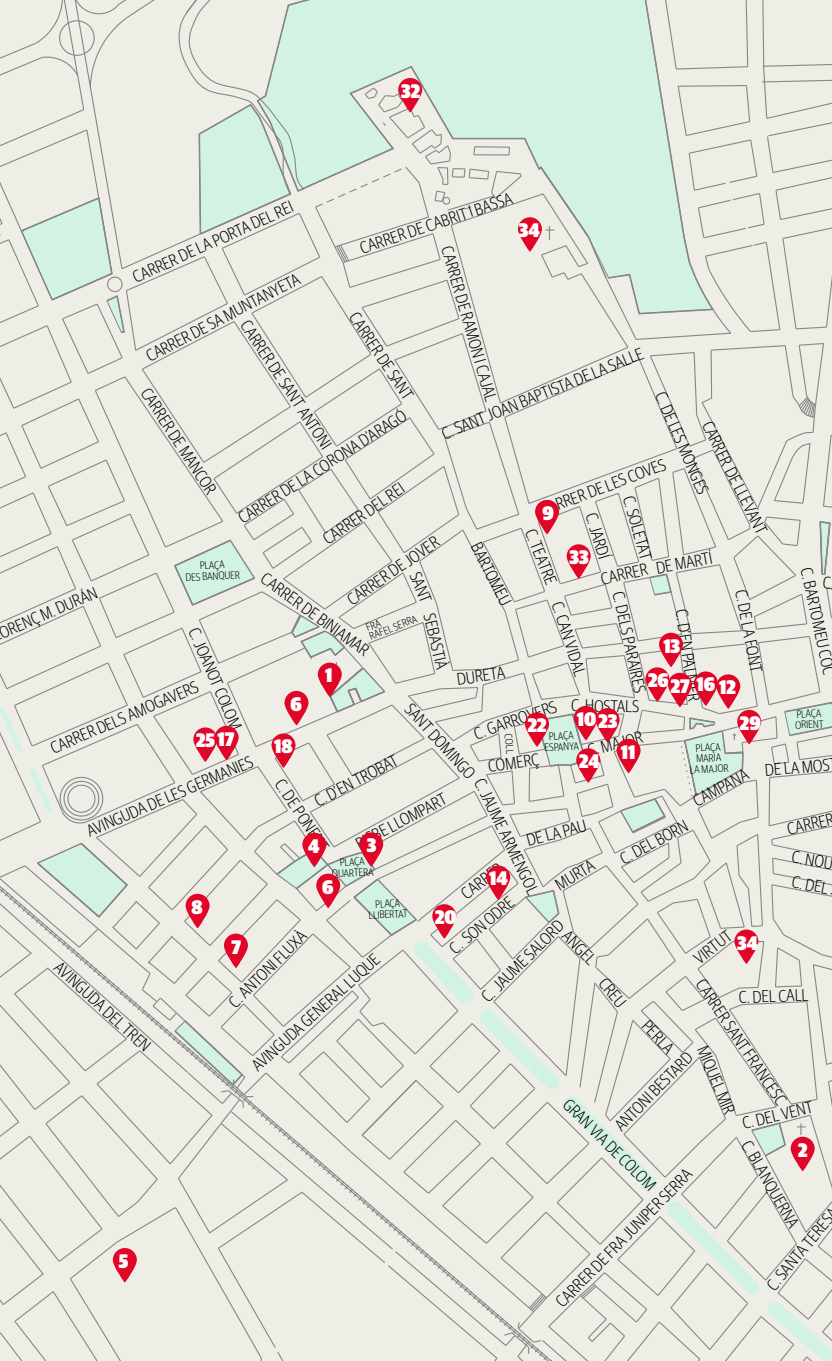
L'església de Santa Magdalena del puig d'Inca³⁵

A dia d'avui, l'església de Santa Magdalena del puig constitueix l'únic edifici gòtic en la seva totalitat que es conserva a Inca. Malgrat això, no es pot negar que al llarg dels segles ha sofert diverses reformes, transformacions i ampliacions. L'oratori fou construït, molt probablement, en els anys posteriors a la conquesta catalana de Mallorca, ja que apareix documentat per primera vegada en un testament de 1284.

Actualment l'església presenta una planta rectangular d'una sola nau dividida en quatre trams mitjançant tres arcs diafragmes ogivals que aguanten un enteixinat de fusta. No té capelles laterals, a pesar que al tercer tram de la dreta s'obre un altre arc ogival cegat. Exteriorment en destaca la façana, que té un

parament llis amb un portal d'arc de mig punt amb un rosetó situat al damunt i coronada per una espadanya que presenta un arc de mig punt on se situa la campana. L'edifici actual segueix el model arquitectònic de l'arquitectura de la repoblació, model similar a altres temples que encara avui es conserven (Sant Pere d'Escorca, Sant Miquel de Campanet o Nostra Senyora de la Pau de Castellitx, entre d'altres).

5

8

7

4

6

3

20

14

25

17

18

1

6

1

3

22

10

23

24

11

29

13

26

27

16

12

9

33

34

32

34

2

CARRER DE LA PORTA DEL REI

CARRER DE SA MUNTANYETA

CARRER DE MAJOR

CARRER DE SANT ANTONI

CARRER DE LA CORONA DARAGO

CARRER DEL REI

CARRER DE JOVER

CARRER DE BINIAMAR

CARRER DELS AMOGAVERS

PLAÇA DES BANQUER

C. JOANOT COLOM

AVINGUDA DE LES GERMANIES

C. DE PONS

C. D'EN TROBAT

C. DE LLOPART

PLAÇA QUARTERA

PLAÇA LIBERTAT

AVINGUDA GENERAL LUQUE

C. ANTONI FLUXA

AVINGUDA DEL TREN

C. SON ODRE

C. JAUME SALORD

MURTA

GRAN VIA DE COLOM

CARRER DE FRA JUNIPER SERRA

CARRER DE CABRIT BASSA

CARRER DE RAMON LLULL

SANT JOAN BAPTISTA DE LA SALLE

BARTOMEU

DURETA

C. GARROVERS

C. COMERC

DE LA PALM

CARRER DE LES COVES

C. JARDI

C. DE MARTI

C. DE SPARRANDES

C. DE LA FONT

C. DE LA FONT

CAMPANA

C. DEL BORN

CREU

PERLA

ANTONI BESTARD

MIQUEL MIR

CARRER SANT FRANCESC

C. DEL VENT

C. BLANQUERIA

C. SANTA TERESA

C. DELS MONGES

CARRER DE LLEVANT

C. DE LA FONT

DE LA MOST

C. DEL CALL

C. DEL VENT

C. SANTA TERESA

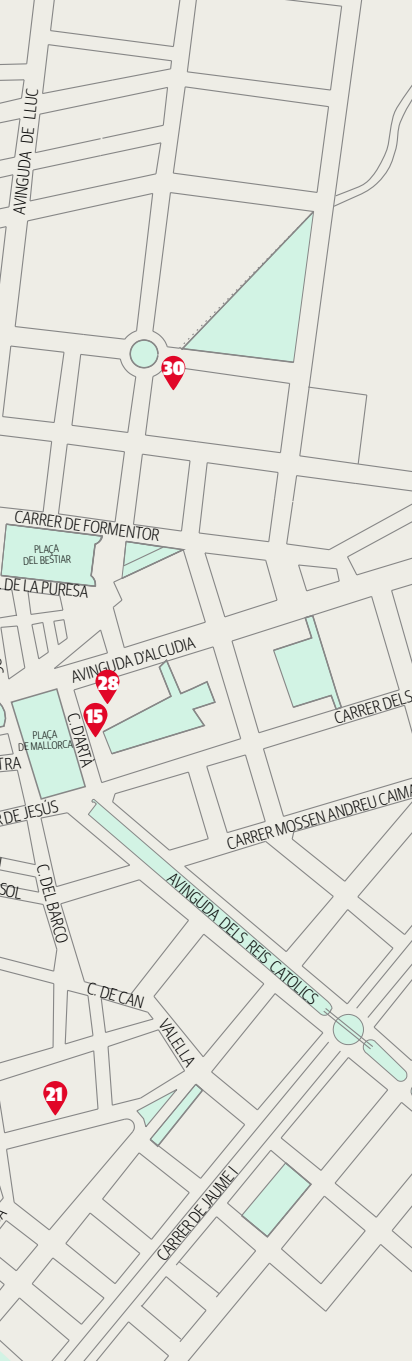
C. BARTOMEU CO

DE LA MOST

C. NOU

C. DEL

C. SANTA TERESA

- 1** Sant Domingo
- 2** Sant Francesc
- 3** Les escultures del sabater i la sabatera
- 4** Monument a Antoni Fluxà Figuerola
- 5** El Museu del Calçat i de la Pell
- 6** Sa Quartera
- 7** Can Fluxà
- 8** Can Mir
- 9** Teatre Principal
- 10** Can Janer
- 11** Can Florencio
- 12** Antic Hotel Domingo/Centre Parroquial
- 13** Can Amengual/Cas Metge Cifre
- 14** Ca n'Ensenyat
- 15** Antic Club Velocipedista d'Inca
- 16** Can Beltran
- 17** Antiga tintoreria de Bartomeu Fiol
- 18** Can Fiol/Can Ramis
- 19** Can Ribot
- 20** Can Marquès
- 21** Can Piritis
- 22** Merceria La Florida
- 23** La Lealtad
- 24** La Giralda
- 25** Casa del fotògraf Fiol
- 26** Cas Baster
- 27** Can Fullana
- 28** Cas Metge Amengual/Can Domènech
- 29** Església parroquial de Santa Maria
- 30** El pou de la Font Vella
- 31** Església de Sant Bartomeu
- 32** El molinar d'Inca
- 33** El primer call d'Inca
- 34** Can Monroig i el call d'Inca

37

Cafeteria & Restaurante Roman 7

Pol. Ind. Can. Matran

Căminul Copiilor

ME 55

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

ME 110

- 35** Santa Magdalena
- 36** Talaiot de s'Ermita
- 37** Cementeri d'Inca
- 38** Son Vivot

L'EDITA:

Ajuntament d'Inca

HI COL·LABOREN:

Centre
de Professorat
Inca

FUNDACIÓ CULTURAL
esconvent

GRUP SERRA

COMISSIÓ CIENTÍFICA
DE LES JORNADES
D'ESTUDIS LOCALS D'INCA